

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>**Koszty**

## Koszty

Belgia

Niniejsza strona zawiera informacje na temat kosztów sądowych w Belgii. Bardziej szczegółowe informacje na temat kosztów postępowań znajdują Państwo w następujących analizach przypadku: Prawo rodzinne - Rozwód Prawo rodzinne - Prawo pieczy nad dzieckiem Prawo rodzinne - Świadczenia alimentacyjne Prawo handlowe - Umowa Prawo handlowe - Odpowiedzialność

### Przepisy dotyczące opłat pobieranych przez przedstawicieli zawodów prawniczych

#### Komornicy sądowi

##### W sprawach cywilnych

Oplaty pobierane przez komorników sądowych w postępowaniu cywilnym i handlowym reguluje rozporządzenie królewskie z dnia 30 listopada 1976 r. Taryfy na 2009 r. opublikowano w belgijskim dzienniku urzędowym *Moniteur belge* z dnia 31 grudnia 2008 r.

**Teksty przepisów i taryfy są dostępne** na stronie internetowej [la Chambre Nationale des Huissiers de Justice de Belgique](#) -

[Krajowej Izby Komorników Sądowych Belgii](#) [zakładka „Tarifs et taux d'intérêt”, następnie „Toutes affaires” („Taryfy i odsetki”, „Wszystkie sprawy”)] lub na stronie internetowej [Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) [zakładka „Législation” („Prawodawstwo”)].

##### W sprawach karnych

Oplaty pobierane przez komorników sądowych w postępowaniu karnym reguluje rozporządzenie królewskie z dnia 28 grudnia 1950 r. i okólnik ministra z dnia 22 stycznia 2009 r. Taryfy na 2009 r. opublikowano w belgijskim dzienniku urzędowym *Moniteur belge* z dnia 12 stycznia 2009 r.

**Teksty przepisów i taryfy są dostępne** na stronie internetowej [la Chambre Nationale des Huissiers de Justice de Belgique](#) [zakładka „Tarifs et taux d'intérêt”, następnie „Affaires pénales” („Taryfy i odsetki”, „Sprawy karne”)] lub na stronie internetowej [Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) [zakładka „Législation” („Prawodawstwo”)].

#### Adwokaci

Oplaty pobierane przez adwokatów **nie są regulowane**. Adwokat ustala je według swobodnego uznania, a klient może je z nim negocjować; adwokat musi jednak ustalić opłaty w rozsądnych granicach. Izba adwokacka może kontrolować, czy adwokat nie wykracza poza te granice.

**Istnieje kilka sposobów obliczania:** wynagrodzenie za godzinę pracy, wynagrodzenie za usługę, wynagrodzenie w zależności od kwot będących przedmiotem postępowania (procent od wartości przedmiotu sporu)... Stosowanie umów o opłatach uzależnionych wyłącznie od wyniku sporu jest zabronione na mocy art. 446 lit. b) belgijskiego kodeksu postępowania cywilnego. Adwokat musi uprzednio poinformować swojego klienta o sposobie naliczania pobieranych opłat.

Oplaty pobierane przez adwokatów nie podlegają w Belgii opodatkowaniu VAT.

#### Stale koszty sądowe

##### Stale koszty w postępowaniu cywilnym

##### Stale koszty stron w postępowaniu cywilnym

Koszty sądowe w Belgii są stałe. **Różnią się w zależności od sądu**, przed którym wszczęto postępowanie i **w zależności od etapu procesu sądowego** (pierwsza instancja lub odwołanie).

Koszty postępowania sądowego nazywa się „kosztami postępowania” i są one przedmiotem art. 1017 i następnego kodeksu postępowania cywilnego.

Artykuł 1018 wyszczególnia koszty, które zaliczają się do kosztów postępowania. Koszty postępowania obejmują:

różne opłaty – kancelaryjne i rejestracyjne; opłaty kancelaryjne obejmują opłaty wpisowe, opłaty za sporządzenie i wysyłkę dokumentów i są wyszczególnione w kodeksie opłat rejestracyjnych, hipotecznych i kancelaryjnych w art. 268 i kolejnych;

koszt, opłaty i wynagrodzenia wynikające z dokumentów sądowych;

koszt wysyłki orzeczenia sądowego;

koszty wszystkich środków dowodowych, w szczególności koszty świadków i biegłych; w odniesieniu do świadków kwoty opłat i zwrotu kosztów określa rozporządzenie królewskie z dnia 27 lipca 1972 r.;

koszty podróży i pobytu sędziów, sekretarzy i stron, jeżeli ich podróż wynika z nakazu sędziego oraz opłaty za protokołowanie, jeżeli poniesiono je wyłącznie w celach procesowych;

odszkodowanie, o którym mowa w art. 1022;

wynagrodzenia, opłaty i koszty mediatora wyznaczonego zgodnie z art. 1734.

Art. 1019 stanowi, że **opłaty rejestracyjne**, które wchodzi w skład kosztów postępowania obejmują:

ogólną opłatę stałą;

szczególne opłaty stałe; i

opłaty należne od orzeczeń zawierających zasądzenie, rozliczenie kwot pieniężnych lub papierów wartościowych lub ustalających kolejność zaspokajania wierzycieli z tych kwot lub papierów.

W niektórych przypadkach, **gdy powód lub uczestnik postępowania nie jest Belgiem, a pozwany jest Belgiem**, pozwany może wystąpić z wnioskiem o dostarczenie przez powoda lub uczestnika postępowania **zabezpieczenia** gwarantującego pokrycie szkód wynikających z procesu, z wyjątkiem przypadków, w których obowiązuje konwencja międzynarodowa przewidująca zwolnienie i przypadków szczególnych. Zabezpieczenie to przewiduje art. 851 kodeksu postępowania cywilnego.

W razie konieczności należy również uwzględnić koszty wynagrodzenia komorników, adwokatów (zob. wyżej), tłumaczy pisemnych i tłumaczy ustnych (zob. niżej).

##### Etap postępowania cywilnego, na którym strona musi uiścić koszty stałe

Niektóre koszty należy uiścić przed wniesieniem sprawy. Dotyczy to **opłat kancelaryjnych**, które pobiera się w momencie rejestracji sprawy.

Koszty, które powstają podczas postępowania pobiera się na ogół w trakcie postępowania.

W przypadku niektórych kosztów konieczne będzie wpłacenie **zaliczki**. Opłaty pobierane przez biegłych uiszczą się z zaliczki wpłaconej przez stronę, która wystąpiła o ten środek dowodowy. Podobnie art. 953 przewiduje, że strona, która domaga się przesłuchania świadka musi przed przesłuchaniem złożyć u sekretarza zaliczkę odpowiadającą kwocie opłaty i zwrotu kosztów (podróż,...).

Zdarza się, że koszty sądowe opłaca adwokat i uwzględnia je następnie w swoich kosztach i wynagrodzeniu.

#### **Stale koszty w postępowaniu karnym**

##### **Stale koszty należne od wszystkich stron w postępowaniu karnym**

Kwestię stałych kosztów w postępowaniu karnym reguluje art. 91 i następne rozporządzenia królewskiego (l'Arrêté Royal) z dnia 28 grudnia 1950 r.

##### **Etap postępowania karnego, na którym strona musi uiścić stale koszty**

Kwestię stałych kosztów w postępowaniu karnym reguluje art. 91 i następne rozporządzenia królewskiego z dnia 28 grudnia 1950 r.

#### **Koszty sądowe w sprawach konstytucyjnych**

##### **Stale koszty stron w postępowaniu konstytucyjnym**

Strony w postępowaniu konstytucyjnym ponoszą jedynie **koszty wysyłki** listem poleconym.

#### **Jakich informacji wstępnych można oczekiwać od swojego przedstawiciela prawnego (swojego adwokata)?**

##### **Informacje dotyczące praw i obowiązków stron**

Zasady etyki zawodowej nakładają na adwokatów obowiązek udzielania klientom informacji i porad. Oznacza to, że prawnik udzieli swojemu klientowi **informacji dotyczących jego praw i obowiązków**.

Prawnik musi między innymi informować swoich klientów o **sposobie obliczania jego wynagrodzenia**.

#### **Źródła informacji dotyczących kosztów sądowych**

##### **Gdzie można zdobyć informacje na temat kosztów sądowych w Belgii?**

Informacje na ten temat dostępne są na stronie internetowej [SPF Justice](#), stronie internetowej [Commission de Modernisation de l'Ordre Judiciaire - Komisji ds. Modernizacji Sądownictwa](#) [zakładka „Info juridique” („Informacje sądowe”)] lub na stronach internetowych różnych zawodów prawniczych. Podobne informacje można również znaleźć w przepisach prawa, uzyskać w kancelarii sądu lub u adwokata.

##### **W jakich językach można uzyskać informacje na temat kosztów sądowych w Belgii?**

Informacje są dostępne w języku niderlandzkim i języku francuskim.

##### **Gdzie można zdobyć informacje na temat mediacji?**

Informacje dotyczące mediacji dostępne są na stronie internetowej [SPF Justice](#) [zakładka publications (publikacje)], a także na stronie internetowej [la Commission Fédérale de Médiation - Federalnej Komisji ds. Mediacji](#).

##### **Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje na temat kosztów?**

##### **Strona internetowa dotycząca kosztów sądowych**

Zob. wyżej.

##### **Gdzie można zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?**

Informacji na temat szacunkowej długości trwania danego postępowania może udzielić adwokat. Różni się ona **w zależności od rodzaju postępowania**, które chce się wszcząć i **w zależności od sądu**, do którego wnosi się sprawę.

##### **Gdzie można uzyskać informacje na temat średnich całkowitych kosztów postępowania?**

Informacji na temat szacunkowych kosztów danego postępowania może udzielić adwokat. Różni się on **w zależności od rodzaju postępowania**, które chce się wszcząć i **w zależności od sądu**, do którego wnosi się sprawę.

#### **Podatek od wartości dodanej (VAT)**

##### **Gdzie można uzyskać informacje na ten temat? Jakie stosuje się stawki?**

Tam, gdzie są opublikowane informacje o kosztach; podawane koszty nie zawierają VAT. Obowiązująca stawka VAT wynosi 21 %.

#### **Pomoc prawna**

##### **Jakie są limity dochodów umożliwiające otrzymanie pomocy prawnej w sprawie cywilnej?**

Kwestię tę reguluje art. 508/1 i następne belgijskiego kodeksu sądowego (Code judiciaire).

**Pierwsza pomoc prawna** jest bezpłatna dla wszystkich. Chodzi tu o pierwszą poradę prawną, w szczególności:

informacje praktyczne,

informację prawną,

pierwszą opinię lub odesłanie do specjalistycznej organizacji.

Pierwszej porady udzielają **całkowicie bezpłatnie**, niezależnie od dochodów klienta, osoby wykonujące zawody prawnicze.

**Dalsza pomoc prawna** umożliwia osobom, których dochody nie pozwalają na pokrycie udziału adwokata otrzymanie bezpłatnej lub częściowo bezpłatnej pomocy adwokata. Adwokat pomaga klientowi udzielając mu porad i broniąc go. Rozporządzenie królewskie z dnia 18 grudnia 2003 r. określa warunki całkowicie lub częściowo bezpłatnego udzielania dalszej pomocy prawnej i warunki udzielania pomocy sądowej.

**Beneficjenci całkowicie bezpłatnej** pomocy prawnej ze względu na swoją sytuację społeczną:

osoba żyjąca samotnie, której miesięczne dochody netto wynoszą poniżej 944 EUR;

osoba żyjąca samotnie z osobą na utrzymaniu, której miesięczne dochody netto wynoszą poniżej 1 213 EUR (+ 163,47 EUR na każdą osobę na utrzymaniu);

osoba żyjąca w gospodarstwie domowym (w związku małżeńskim lub konkubinacie), której miesięczne dochody netto wynoszą poniżej 1 213 EUR (+ 163,47 EUR na każdą osobę na utrzymaniu);

osoba otrzymująca dochody ze środków wspierania integracji społecznej lub pomocy społecznej;

osoba otrzymująca dochody gwarantowane dla osób starszych (GRAPA);

osoba otrzymująca świadczenia zastępujące dochody dla osób niepełnosprawnych, którym nie przyznano świadczenia integracyjnego;

osoba mająca na utrzymaniu dziecko otrzymujące gwarantowane świadczenia rodzinne;

lokator mieszkania socjalnego, który w regionie flamandzkim i w Regionie Stołecznym Brukseli płaci czynsz równy połowie czynszu podstawowego, lub który w Regionie Walońskim płaci czynsz minimalny;

niepełnoletni;

cudzoziemiec w przypadku składania wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt lub środków odwoławczych na drodze administracyjnej lub sądowej przeciwko decyzji podjętej na mocy ustaw o wstępie na terytorium, pobycie, osiedlaniu i wydalaniu cudzoziemców;

każda osoba ubiegająca się o azyl, każda osoba, która składa zgłoszenie lub wnioski o nadanie statusu uchodźcy lub która składa wnioski o status przesiedleńczy;

osoba uczestnicząca w postępowaniu o zbiorową spłatę zadłużenia lub która chce złożyć wniosek o zbiorową spłatę zadłużenia.

Beneficjenci bezpłatnej pomocy prawnej wynikającej z **domniemania niewystarczających dochodów** (domniemanie to jest wrzuszalne):

osoba zatrzymana lub oskarżony, o których mowa w ustawie o bezzwłocznym stawiennictwie, który, o ile nie przedstawiono dowodu przeciwnego, może nie posiadać wystarczających środków;

osoba chora psychicznie, w stosunku do której stosowany jest środek przewidziany w ustawie z dnia 26 czerwca 1990 r. o ochronie osób chorych psychicznie (loi sur la protection de la personne des malades mentaux) i która, o ile nie przedstawiono dowodu przeciwnego, może nie posiadać wystarczających środków;

pozwany, o którym mowa w ustawie o bezzwłocznym stawiennictwie.

**Częściowo bezpłatną** pomoc (w takim przypadku adwokat może wystąpić o pokrycie kosztów jego usług w ograniczonym zakresie) otrzymuje:

osoba żyjąca samotnie, której miesięczne dochody netto wynoszą 944–1 213 EUR;

osoba żyjąca samotnie z osobą na utrzymaniu, której miesięczne dochody netto wynoszą 1 213–1 480 EUR (+ 163,47 EUR na każdą osobę na utrzymaniu);

osoba pozostająca we wspólnym pożyciu ze współmałżonkiem lub każdą inną osobą, z którą tworzy gospodarstwo domowe, której miesięczne dochody netto wynoszą 1 213–1 480 EUR (+ 163,47 EUR na każdą osobę na utrzymaniu).

Powyższe kwoty są indeksowane każdego roku o wskaźnik cen konsumpcyjnych.

**Pomoc sądowa** dotyczy kosztów sądowych. Jeżeli klient nie posiada wystarczających środków na pokrycie kosztów sądowych, może wnioskować, sam lub za pośrednictwem swojego adwokata, o pomoc biura pomocy sądowej. W zależności od stopnia swojej niewypłacalności będzie mógł uzyskać całkowite lub częściowe zwolnienie z kosztów komornika, biegłego itd. Kwestię tę reguluje art. 664 i następnego kodeksu sądowego.

**Jakie są warunki otrzymania pomocy, jeżeli jest się oskarżonym w procesie karnym, ofiarą przestępstwa lub oskarżonym?**

Warunki otrzymania pomocy prawnej, jeżeli jest się oskarżonym w procesie karnym, pokrzywdzonym lub oskarżonym są takie same jak warunki przedstawione powyżej.

**Czy istnieją postępowania zwolnione od kosztów?**

Tak, na przykład postępowanie mające na celu uzyskanie zbiorowej spłaty zadłużenia lub uzyskanie możliwości stawania przed sądem sądowych bez ponoszenia kosztów.

**Kiedy strona przegrywająca proces musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?**

**W sprawach cywilnych i handlowych**

Zgodnie z art. 1017 i następnymi, koszty stanowiące **koszty postępowania** (koszty komornika, biegłych, sądów,...) zasadniczo **pokrywa strona przegrywająca** po wydaniu wyroku.

Zryczałtowany udział w kosztach i wynagrodzeniach adwokata strony wygrywającej stanowi część kosztów postępowania pokrywanych przez stronę przegrywającą. Taki udział nazywa się „**odszkodowaniem procesowym**” (**indemnité de procédure**) i dotyczy on zryczałtowanej kwoty obliczanej według tabeli stawek ustalanych w zależności od kwot będących przedmiotem sprawy. Nie musi ono koniecznie obejmować całości kosztów wynagrodzenia. Kwoty tego „odszkodowania” określa rozporządzenie królewskie z dnia 26 października 2007 r. Kwoty określa się poprzez wskazanie wysokości minimalnej i maksymalnej, a w ramach tych widełek określenie kwoty wyrównania należy do sędziego.

W niektórych przypadkach sąd może nie obciążyć kosztami postępowania strony przegrywającej, a rozstrzygnąć tę kwestię w inny sposób (podział kosztów,...).

**W sprawach karnych**

Jeżeli dochodzi do skazania oskarżonego lub osób odpowiedzialnych cywilnie, osoby te zasadniczo obciąża się kosztami postępowania, a także odszkodowaniem (zryczałtowany udział w kosztach i wynagrodzeniach adwokata strony wygrywającej – zob. wyżej w sprawach cywilnych i handlowych). Natomiast w przypadku gdy nie dochodzi do skazania oskarżonych lub osób odpowiedzialnych cywilnie, a powód cywilny przegrywa, można lub należy obciążyć go całością lub częścią kosztów postępowania na rzecz państwa i oskarżonego, a także odszkodowaniem. W niektórych przypadkach koszty postępowania ponosi państwo. Odpowiednie przepisy znajdują się w **kodeksie postępowania karnego**.

**Wynagrodzenie biegłych**

**W sprawach cywilnych i handlowych**

Wynagrodzenia biegłych **nie są regulowane**. Biegli ustalają wysokość swojego wynagrodzenia według swobodnego uznania. Sędzia jedynie marginalnie kontroluje to wynagrodzenia (może interweniować w przypadku braku zgody w tej sprawie między stronami i biegłym), ale nie ma instrumentu prawnego określającego kwoty, którym muszą odpowiadać wynagrodzenia biegłych. Kwestię tę reguluje art. 987 i następnego kodeksu sądowego oraz rozporządzenie królewskie z dnia 24 maja 1933 r.

Rozporządzenie królewskie z dnia 14 listopada 2003 r. **ustala** jednak stawki wynagrodzeń i kosztów należnych biegłym wyznaczonym przez sądy pracy w ramach udzielania **opinii lekarskich** dotyczących:

sporów odnoszących się do świadczeń dla osób niepełnosprawnych,

świadczeń rodzinnych dla pracowników i osób samozatrudnionych,

ubezpieczenia na wypadek bezrobocia i

systemu obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego i świadczeń z tytułu niezdolności do pracy.

**W sprawach karnych**

Wynagrodzenia biegłych w postępowaniu karnym **reguluje** rozporządzenie królewskie z dnia 28 grudnia 1950 r. i zarządzenie (circulaire ministérielle) ministra z dnia 22 stycznia 2009 r. Taryfy na 2009 r. opublikowano w belgijskim dzienniku urzędowym *Moniteur belge* z dnia 12 stycznia 2009 r.

Teksty przepisów są dostępne na stronie internetowej [Commission de Modernisation de l'Ordre Judiciaire](#) [zakładka „Info juridique” – „professionnels” – „tarifs” – „frais de justice” („Informacje sądowe” – „zawody prawnicze” – „taryfy” – „koszty sądowe”)] lub na stronie internetowej [Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) [zakładka „Législation” („Prawodawstwo”)].

**Wynagrodzenie tłumaczy**

Może się zdarzyć, że w trakcie postępowania zaistnieje potrzeba skorzystania z usług tłumacza pisemnego lub tłumacza ustnego. Ma to miejsce w przypadku, gdy przedstawiono dokumenty w innym języku niż język używany w postępowaniu lub jeżeli świadek używa innego języka. Ma to również miejsce w przypadku, gdy jedna strona mówi w innym języku niż język używany w postępowaniu i nie rozumie języka postępowania lub jeżeli sędzia nie rozumie języka używanego przez tę stronę. Przepisy obowiązujące w tej dziedzinie znajdują się w **ustawie o językach używanych w sprawach sądowych (loi concernant l'emploi des langues en matière judiciaire) z dnia 15 czerwca 1935 r.**

**W sprawach karnych**

Wynagrodzenia tłumaczy w postępowaniu karnym **reguluje** rozporządzenie królewskie z dnia 28 grudnia 1950 r. i zarządzenie ministra z dnia 22 stycznia 2009 r. Taryfy na 2009 r. opublikowano w belgijskim dzienniku urzędowym *Moniteur belge* z dnia 12 stycznia 2009 r.


Teksty przepisów dostępne są na stronie internetowej [Commission de Modernisation de l'Ordre Judiciaire](#) [zakładka „Info juridique” – „professionnels” – „tarifs” – „frais de justice” („Informacje sądowe” – „zawody prawnicze” – „taryfy” – „koszty sądowe”)] lub na stronie internetowej [Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) [zakładka „Législation” („Prawodawstwo”)].

**Ciekawe strony**

[Service Public Fédéral Justice \(Federalna Służba Wymiaru Sprawiedliwości\)](#)

## [Komisja ds. modernizacji sądownictwa](#)

### **Powiązane dokumenty**

[Sprawozdanie Belgii z badania na temat przejrzystości kosztów](#)  (829 Kb) 

Ostatnia aktualizacja: 20/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.